

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 106/24

Λουξεμβούργο, 25 Ιουνίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-626/22 | Ilva κ.λπ.

Η λειτουργία του χαλυβουργείου Ilva θα πρέπει να ανασταλεί αν προκαλεί σοβαρούς και σημαντικούς κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία

Η εκτίμηση αυτή εναπόκειται στο πρωτοδικείο Μιλάνου

Η έννοια της «ρύπανσης» κατά την οδηγία περί βιομηχανικών εκπομπών περιλαμβάνει τη βλάβη του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. Συνεπώς, η προηγούμενη εκτίμηση των επιπτώσεων της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, όπως το χαλυβουργείο Ilva στη νότια Ιταλία, πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των προβλεπόμενων από την οδηγία διαδικασιών για τη χορήγηση και για την επανεξέταση άδειας λειτουργίας. Κατά τη διαδικασία επανεξέτασης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ρυπαντικές ουσίες που συνδέονται με τη δραστηριότητα της εγκατάστασης, ακόμη και αν δεν αξιολογήθηκαν κατά τη διαδικασία αρχικής αδειοδότησης. Στην περίπτωση σοβαρών και σημαντικών κινδύνων για την ακεραιότητα του περιβάλλοντος και την ανθρώπινη υγεία, η λειτουργία της εγκατάστασης πρέπει να αναστέλλεται.

Το χαλυβουργείο Ilva βρίσκεται στον Τάραντα, στη νότια Ιταλία. Άρχισε να λειτουργεί το 1965. Έχει περίπου 11 000 εργαζομένους και καλύπτει έκταση 1 500 εκταρίων, είναι δε ένα από τα μεγαλύτερα χαλυβουργεία της Ευρώπης.

Το 2019 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαπίστωσε ότι το χαλυβουργείο είχε σημαντικές επιβλαβείς επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία των περιοίκων ¹. Από το 2012 έχουν προβλεφθεί μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων, αλλά οι προθεσμίες για την υλοποίησή τους έχουν επανειλημμένα παραταθεί.

Μεγάλος αριθμός κατοίκων της περιοχής προσέφυγε ενώπιον του πρωτοδικείου Μιλάνου, ζητώντας την παύση της λειτουργίας του χαλυβουργείου. Υποστηρίζουν ότι οι εκπομπές του βλάπτουν την υγεία τους και ότι η εγκατάσταση δεν πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας περί βιομηχανικών εκπομπών ².

Το πρωτοδικείο Μιλάνου διερωτάται αν αντιβαίνουν στην οδηγία η ιταλική νομοθεσία και οι ειδικοί κατά παρέκκλιση κανόνες που ισχύουν για το χαλυβουργείο Ilva προκειμένου να επιτραπεί η συνέχιση της λειτουργίας του. Ως εκ τούτου, υπέβαλε αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.

Το Δικαστήριο τονίζει κατ' αρχάς τη στενή σχέση μεταξύ της προστασίας της ποιότητας του περιβάλλοντος και της προστασίας της ανθρώπινης υγείας, που αποτελούν βασικούς σκοπούς του δικαίου της Ένωσης, κατοχυρωμένους στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επισημαίνει ότι η οδηγία συμβάλλει στην επίτευξη των σκοπών αυτών και στην προάσπιση του δικαιώματος διαβίωσης σε περιβάλλον που εξασφαλίζει επαρκή προσωπική υγεία και ευημερία.

Ενώ, κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, η οδηγία δεν περιλαμβάνει καμία αναφορά στην εκτίμηση της βλάβης για την υγεία, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η έννοια της «ρύπανσης» κατά την οδηγία καταλαμβάνει τις βλάβες που προκαλούνται τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ανθρώπινη υγεία. Συνεπώς, η προηγούμενη εκτίμηση των επιπτώσεων της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, όπως το χαλυβουργείο Ilva, επί των δύο αυτών

στοιχείων πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των διαδικασιών για τη χορήγηση και για την επανεξέταση άδειας λειτουργίας. Πλην όμως, κατά το πρωτοδικείο Μιλάνου, η προηγούμενη αυτή απαίτηση δεν τηρήθηκε όσον αφορά τη βλάβη για την υγεία. Ο φορέας εκμετάλλευσης πρέπει επίσης να εκτιμά τις επιπτώσεις αυτές καθ' όλο το χρονικό διάστημα λειτουργίας της εγκατάστασης.

Επιπλέον, κατά το πρωτοδικείο Μιλάνου, οι ειδικοί κανόνες για το χαλυβουργείο Ilva κατέστησαν δυνατή τη χορήγηση περιβαλλοντικής άδειας και την επανεξέτασή της, χωρίς να συνεκτιμηθούν ορισμένοι ρύποι ή οι επιβλαβείς συνέπειές τους για τους περιοίκους. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **ο φορέας εκμετάλλευσης μιας εγκατάστασης υπέχει την υποχρέωση να παράσχει, με την αρχική αίτηση χορήγησης άδειας, πληροφορίες σχετικά με τη φύση, την ποσότητα και τις δυνητικές επιβλαβείς συνέπειες των εκπομπών που είναι πιθανόν να παράγονται από την εγκατάστασή του.** Μόνον οι ρυπαντικές ουσίες για τις οποίες γίνεται δεκτό ότι έχουν αμελητέα επίδραση στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον μπορούν να μην υπόκεινται σε οριακές τιμές εκπομπών στην άδεια λειτουργίας.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν η Ilva και η Ιταλική Κυβέρνηση, **η διαδικασία επανεξέτασης** δεν μπορεί να περιορίζεται στον καθορισμό οριακών τιμών μόνο για ρυπαντικές ουσίες των οποίων η εκπομπή μπορούσε να προβλεφθεί. **Πρέπει επίσης να συνεκτιμά και τις πραγματικές εκπομπές άλλων ρυπαντικών ουσιών από τη λειτουργία της συγκεκριμένης εγκατάστασης.**

Σε περίπτωση παράβασης των όρων της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης, ο φορέας εκμετάλλευσης οφείλει να λάβει αμέσως τα απαιτούμενα μέτρα για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης προς τους όρους της άδειας το συντομότερο δυνατόν.

Σε περίπτωση σοβαρών και σημαντικών κινδύνων για την ακεραιότητα του περιβάλλοντος και την ανθρώπινη υγεία, η προθεσμία για την εφαρμογή των προβλεπόμενων στην άδεια λειτουργίας μέτρων προστασίας δεν μπορεί να παρατείνεται επανειλημμένα, και η λειτουργία της εγκατάστασης πρέπει να αναστέλλεται.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της απόφασης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασης διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Από τις εκτιμήσεις βλάβης για την υγεία που καταρτίστηκαν το 2017, το 2018 και το 2021 προκύπτει η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της επιδείνωσης της κατάστασης της υγείας των κατοίκων της περιφέρειας Τάραντα και των εκπομπών του χαλυβουργείου Ilva, ιδίως όσον αφορά τα λεπτά σωματίδια ΑΣ₁₀ και το βιομηχανικής προέλευσης διοξείδιο του θείου (SO₂). Έχουν εντοπιστεί και άλλοι ρύποι συνδεδεμένοι με τη δραστηριότητα του χαλυβουργείου, όπως ο χαλκός, ο ψευδάργυρος, καθώς και λεπτά σωματίδια ΑΣ_{2,5} και ΑΣ₁₀. Σε έκθεση του Ιανουαρίου 2002 του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, το πολεοδομικό συγκρότημα του Τάραντα περιλαμβάνεται στον κατάλογο των «θυσιασμένων ζωνών». Πρόκειται για ζώνες που χαρακτηρίζονται από ακραία επίπεδα ρύπανσης και μόλυνσης από τοξικές ουσίες, όπου τα ευάλωτα και περιθωριοποιημένα τμήματα του πληθυσμού υφίστανται πολύ εντονότερα τις επιπτώσεις που έχει η έκθεση στη ρύπανση και στις

επικίνδυνες ουσίες στην υγεία, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον.

² [Οδηγία 2010/75/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης).